

De personneltellen toonden veel interesse bij het bezoek aan de ruïne.

MOTTERUÏNE EN WANDELPADEN TE WATERSCHEI

Vrijdag 1 mei werd te Genk - Waterschei de -Motte - ruïne- aan het Stalengoed alsmede wandelpaden officieel voor het publiek open gesteld.

Dit gebeurde op uitnodiging van gouverneur Vandermeulen en de leden van de bestedige deputatie in aanwezigheid van burgemeester Gaethofs, leden van schepencollege en gemeenteraad, leden van de provinciale dienst voor kunstpatrimonium, ir. Martens van de provinciale dienst der gebouwen, de heer Smeets directeur van het Gallo-Romeins museum, van tal van prominenten, een eervaardiging van de Genker Heemkring Heidebloemke en amateurs van de archeologie enz.

In naam van het provinciebestuur sprak depute Hilde Houben - Bertrand, die zegde dat hier een stukje geschiedenis en cultuur gereconstrueerd werd en dat was maar mogelijk door coördinatiewerk van vele geïnteresseerde medewerkers en van de overheid en zo kon dan een archeologische groep zijn leergierigheid botvieren.

-Alzo verpozen we nu even met onze voorvaders, waardoor Genk, dat reeds gekend is om zijn toeristische attractiepolen, zijn industrie en handel ook op een andere facet aantrekkingskracht krijgt-, aldus spreektster.

Mevr. Houben onderstreepte tot slot de goede samenwerking tussen de gemeentelijke overheid van Genk en het provinciebestuur. Inspecteur E.H. Claussen behandelde dan de historische achtergrond van de Mot - Ruïne, die in 1970 het uitzicht had van een jungle, maar nu een statisch symbool is, want die reliëken uit het verleden zijn eerder zeldzaam.

Hij bracht gelukwensen aan de verschillende instanties die deze verwezenlijking lukten en prees vooral de deelname van de familie Vanhoutte uit Genk.

Mevr. Driessen - Arits, schepen van Toerisme noemde de Motteburcht van Stalen en de wandelpaden een verrijking van het gemeentelijk toeristisch patrimonium,

waarna de heer Witters, van de provinciale dienst voor Kunstpatrimonium de doelstellingen uiteenzette o.m. zoeken en begeleiden, waarna een geleid bezoek volgde aan de ruïne en omgeving.

HISTORISCH VERLEDEN

In de zomer 1970 voerden een aantal jonge Limburgse liefhebbers - archeologen in het Stalengoed te Waterschei opgravingen uit en legden er de resten bloot van een torenburcht, die er in het moeras bij de Stiemerbeek destijds werd gebouwd. Deze torenburcht is gelegen aan de zuidoostkant van de Stiemerbeek, in een uitzonderlijk mooie omgeving die rond de eeuwwisseling heel wat landschapsschilders naar Genk lokte. De restauratie van deze motruïne en de aanleg van wandelpaden in deze omgeving, die aan het toerisme werd vrijgegeven, vergde heel wat tijd en moeijheden. Thans is het echter zover dat de motruïne van Stalen en de wandelpaden, die er werden aangelegd toegankelijk werden gesteld.

Stalen heeft een historisch verleden en hing destijds af van het graafschap Loon; de ouds bekende leenman was Arnold van Hamel die in 1400 de voorheffing deed van dit domein. Er moet daar ook een laathof geweest zijn, nl. een rechtbank met schout en schepenen waardoor

Stalen onafhankelijk werd van de Loonse schepenenbank. De mensen van Waterschei rekenden zich inderdaad bij Stalen en wilden zich vaak niet plooiën naar de algemeen geldende normen van de Loonse autoriteiten zoals het verschiene te Genk op gemeentelijke vergaderingen en het afdragen van belastingen. In een proces dat de bezitster van Stalen in 1939 - 1945 voerde tegen Genk, werd nog met klem betoogd dat - Stalen goed - een adellijk heergeweerd was, relevante van de edelen Leenzaal van Kurringen en dat Stalen, hoewel dicht bij Genk gelegen, in niets van dit dorp afhing. Het is wel duidelijk dat Stalen destijds een gans apart gebied vormde en het is dan ook evenmin verwonderlijk dat een heer van Stalen, naar middeleeuwse mode, een versterking bij zijn hoeve oprichtte.

Het is dank zij de jonge Limburgse liefhebbers - archeologen uit Maaseik, Achel, Dilsen, As, Zutendaal en vooral uit Genk dat deze motruïne in 1970 werd ontdekt; restauratie en aanpassing der omgeving volgden in de navolgende jaren. Vlak in het moeras, op amper 35 m van de Stiemerbeek, verhoef zich een ronde terp, omringd door een nog nauwelijks zichtbare gracht. Daar vonden de archeologen - in - de - dop de stenen funderingen van een vierkante toren, die een omtrek had van ruim 26 m. De muurdikte bedroeg 1,20 m en de hoeken waren uitzonderlijk sterk gebouwd en dit alles in zwerfstenen die in de omtrek werden gevonden. Tussen de keien staken vrij veel brokken limoniet of moerasijzererts dat in de streek van Genk vrij veel voorkwam. Gansse pakken schaliën wezen erop dat de toren eertijds een schaliendak bezat; het opgaande werk bleek uit hout te zijn geweest. Vermoedelijk werd de toren in de 13e eeuw opgericht.

Een met bakken gebouwde kelder, die er wellicht een paar eeuwen later aan werd toegevoegd, werd eveneens teruggevonden; vermoedelijk werd hij als ijskelder gebruikt. De vloer zowel van de toren als van de kelder bestond uit een laag gedampde leem gemengd met keien.

Omdat zich aan de zuidoostkant, in de brede gracht, een eilandje bevond, is het waarschijnlijk dat de toegang tot de toren langs die zijde werd gemaakt en dit via een brug die in haar centrum op dat eilandje berustte. De motruïne is waarschijnlijk een der oudste bouwresteren van Genk.

Er werden in deze omgeving evenwel geen belangrijke vondsten gedaan: slechts enkele scherven uit de 15e eeuw, een oudere aarden waterkan en een fragment van een nog oudere mortier uit hardsteen werden er teruggevonden. De konstruktie van de motruïne zelf is echter belangrijk als zelfzaam specimen van primitieve torenbouw.

Showavond van het St.-Jozefskoor Zutendaal